

ІМПЕРФЕКЦІЇ ГЛОБАЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ

Анастасія ВІРКОВСЬКА

Західноукраїнський національний університет,
вул. Львівська, 11, Тернопіль, 46000, Україна
e-mail: aassya10@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0723-5772>

Article history:

Received: October, 2022
1st Revision: October, 2022
Accepted: November, 2022

JEL classification:
F10

UDC:
339.56

DOI:
<https://doi.org/10.33108/sepd.2022.nom2.107>

Анотація: У статті розглядаються імперфекції та сучасні тенденції глобальної торгівлі, а саме: збільшення розриву між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються, через нові фінансові можливості країн, що випускають резервні валюти; певні зміни в геополітичному суперництві та протекціонізмі; перетворення біотехнологій в основний драйвер економічного зростання, процеси посилення лібералізації глобальної торгівлі, що пов'язано, з одного боку, зі збільшенням кількості членів СOT, а з іншого – з розширенням регіональних інтеграційних об'єднань, які посилюють свій економічний вплив за рахунок створення зон вільної торгівлі з окремими країнами та інтеграційними об'єднаннями, що також залишить певний слід у розвитку глобальної торгівлі в майбутньому. У статті також досліджується обсяг експорту та імпорту товарів і послуг, а також його зміни після пандемії COVID-19. У наш час глобальна торгівля розвивається під впливом таких факторів, як науково-технічна революція, міжнародний поділ праці, інтернаціоналізація, діяльність транснаціональних компаній та ін. У результаті її розвитку з'явилися такі тенденції як: підвищення цінності та важливості інформації. Також під впливом революції 4.0 питання якості товарів та послуг стають дуже актуальними, адже існує гостра конкуренція між країнами, галузями промисловості та фірмами на глобальному рівні, яка спричинена основними тенденціями, а саме: трансфер технологій, кооперація між країнами, лібералізація транскордонного переміщення, посилений динамізм глобальних процесів, посилення ролі онлайн-торгівлі. Одним із факторів сучасних міжнародних економічних відносин є інтеграція між економіками різних країн, що в кризових ситуаціях призводить до посилення наслідків торгівлі. Сучасним трендом глобальної торгівлі є існування двосторонніх відносин, тобто велика кількість країн, які експортують товари в будь-яку країну, можуть імпортувати товари з тієї ж країни. На продаж товарів і послуг на глобальному ринку активно впливають не лише економічні, політичні чинники, але й непередбачувані обставини, такі як пандемія COVID-19.

Ключові слова: глобалізація, імперфекції глобальної торгівлі, експорт, імпорт, глобальний ринок товарів та послуг, пандемія COVID-19.

Вірковська А. Імперфекції глобальної торгівлі [Електронний ресурс] / Анастасія Вірковська // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2022. — Вип. 2 (27). — С. 107-114. — Режим доступу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22vadiht.pdf>

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

1. Постановка проблеми.

Глобальна торгівля, особливо після пандемії COVID-19 невинно трансформується, тим самим виникають її імперфекції. Так як, зростання глобальної торгівлі відбувається швидкими темпами, її тренди швидко змінюються, тому необхідно відповідати потребам та вподобанням нового покоління споживачів, які вимагають персоналізованих продуктів та послуг. Для великих роздрібних компаній це вимагає комплексного переоснащення їхніх ланцюгів поставок. Тому для логістики в цілому настають значні зміни – завдяки новим технологіям та концепціям.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Вагомий внесок у дослідження питань глобальної торгівлі здійснили провідні українські науковці, а саме: Т. Андросова, В. Ковальчук, І. Майоров, Л. Масловська, Т. Мельник, Ю. Руденко, О. Саліхова, А. Філіпенко, Т. Циганкова, В. Чужиков та зарубіжні вчені: А. Венаблес, П. Герст, М. Гроссо, Д. Діон, К. Дойч, П. Кругман, Т. Левітт, А. Лібман, Г. Томпсон та інші. Проте питання щодо імперфекцій глобальної торгівлі залишається актуальним і потребує глибокого аналізу, особливо в умовах сучасних глобальних викликів.

3. Постановка завдання.

Виходячи з вищевикладеного, можна сформулювати завдання дослідження, яке полягає у вивченні сучасних тенденцій та імперфекцій глобальної торгівлі.

4. Виклад основного матеріалу.

Глобальний економічний ландшафт зазнав глибоких змін після завершення глобальної фінансової кризи, адже світова економіка увійшла в «нову нормальність», що створює проблеми, які вимагають негайного вирішення. На жаль, глобальна система управління не встигає за масштабом і складністю цих викликів.

У наш час глобальну торгівлю необхідно розглядати в нових реаліях, таких як – глобалізація. У цьому випадку міжнародна торгівля виступає як система мікро- та макрорівнів, оскільки охоплює постачальників, споживачів, державні та міжнародні організації. Існує гостра конкуренція між країнами, галузями промисловості та фірмами на глобальному рівні, яка спричинена основними тенденціями, а саме:

1) Трансфер технологій. Сьогодні тенденцією є не лише зростання експортного потенціалу, а й збільшення частки високотехнологічних товарів у загальній структурі експорту. Поглиблення міжнародного поділу праці, що зумовлює зростання ролі зовнішньоекономічних інноваційних ресурсів, пов'язаних із міжнародним трансфером технологій, що дозволяє компенсувати брак коштів для фінансування науково-технічного розвитку країн. Зміни конкурентоспроможності різних країн на глобальному ринку технічно складних товарів та інших промислових товарів відбуваються паралельно з аналогічними змінами взаємних позицій країн у розробці та впровадженні нових технологій. Отже, між технічним прогресом країни та її ринковою конкурентоспроможністю існує пряма залежність, яка показує технологічну конкурентоспроможність країни або її окремих галузей.

2) Посилений динамізм глобальних процесів. Глобальна торгівля залежить від змін економічного, політичного, соціального та культурного середовища. По-перше, бізнес постійно змінює межі економічного зростання, технологій, культури та

політики, які також змінюють глобальне суспільство. По-друге, дослідження та розробки постійно стимулюють глобальну торгівлю змінювати спосіб її функціонування.

3) Співпраця між країнами. У наш час країни все більше співпрацюють одна з одною через міжнародні організації та угоди. Таке співробітництво необхідне для глобального бізнесу, знімаючи при цьому багато обмежень, а саме: а) для подолання проблем, які країни не можуть вирішити самотійно; б) отримати взаємну вигоду та певні переваги.

4) Країни кооперуються задля вирішення проблем, які вони не можуть вирішити самотійно. Це проявляється в узгодженні різних національних економічних програм з метою порушення глобальної економічної кон'юнктури, а також в обмеженні імпорту певних товарів, які є в обмежених кількостях.

5) Лібералізація транскордонного переміщення. Кожна країна обмежує переміщення через свої кордони товарів, послуг, ресурсів, капіталу та робочої сили. Такі обмеження роблять глобальну торгівлю чутливою, оскільки вони можуть час від часу змінюватися та підтримувати її. Однак сьогодні уряди країн вводять менше обмежень на транскордонне переміщення, що дозволяє компаніям краще використовувати міжнародні можливості. Уряди країн зменшили обмеження, оскільки відкрита економіка надає споживачам кращий доступ до різноманітних товарів і послуг за нижчими цінами, а виробники стають ефективнішими, конкуруючи з іноземними компаніями.

6) Торговельне зростання на ринках, що розвиваються, таких як Індія, Китай, Бразилія та інші частини Азії та Південної Америки, що вплинуло на загальні тенденції глобальної торгівлі. Адже вони одночасно збільшували свій потенційний обсяг і вартість поточної глобальної торгівлі, а також сприяли появі нових інноваційних компаній [1].

У 2020 році пандемія COVID-19 призвела до падіння торгівлі товарами на 8 %, а торгівлі комерційними послугами – на 21 % в рік. Так, у 2020 році світовий експорт вироблених товарів впав на 5,2 %, а загальний товарний експорт впав на 7,7 %. Вплив обмежень на торгівлю товарами та послугами, пов'язаних із COVID-19, різний: послуги зазнали набагато жорсткіших змін. Торгівля послугами впала на 30 % у 2020 році порівняно з падінням товарів на 23 % за той же період. Хоча обмеження призвели до скасування авіарейсів, відпусток за кордоном, харчування в ресторанах і культурно-розважальних заходів, попит на товари першої необхідності зберігся в усіх топових країнах. На відміну від товарів, послуги не можна накопичувати, а це означає, що великі втрати доходів, ймовірно, триватимуть певний період.

У сфері послуг найбільше постраждали туристична та транспортна галузі. Так, у 2020 році вартість міжнародних поїздок знизилася на 81 %, а витрати на транспортування – на 29 %. Падіння показників транспортної галузі було схожим до того, що було під час фінансової кризи 2009 року і в основному через обмеження пасажирських перевезень і падіння попиту на міжнародні перевезення, проте не через різке скорочення вантажних перевезень.

Інші сфери послуг зазнали менших змін. У результаті різко скоротилися показники в будівельній галузі, а також у сфері культурних та рекреаційних послуг. Натомість фінансові послуги продовжували зростати. Торгівля медичними товарами зросла на 16,3 % у 2020 році порівняно зі зростанням на 4,7 % у 2019 році, коли вперше почалася пандемія, то найбільше зросла торгівля засобами індивідуального захисту (+47,2 %) (рис. 1 і 2) [2].

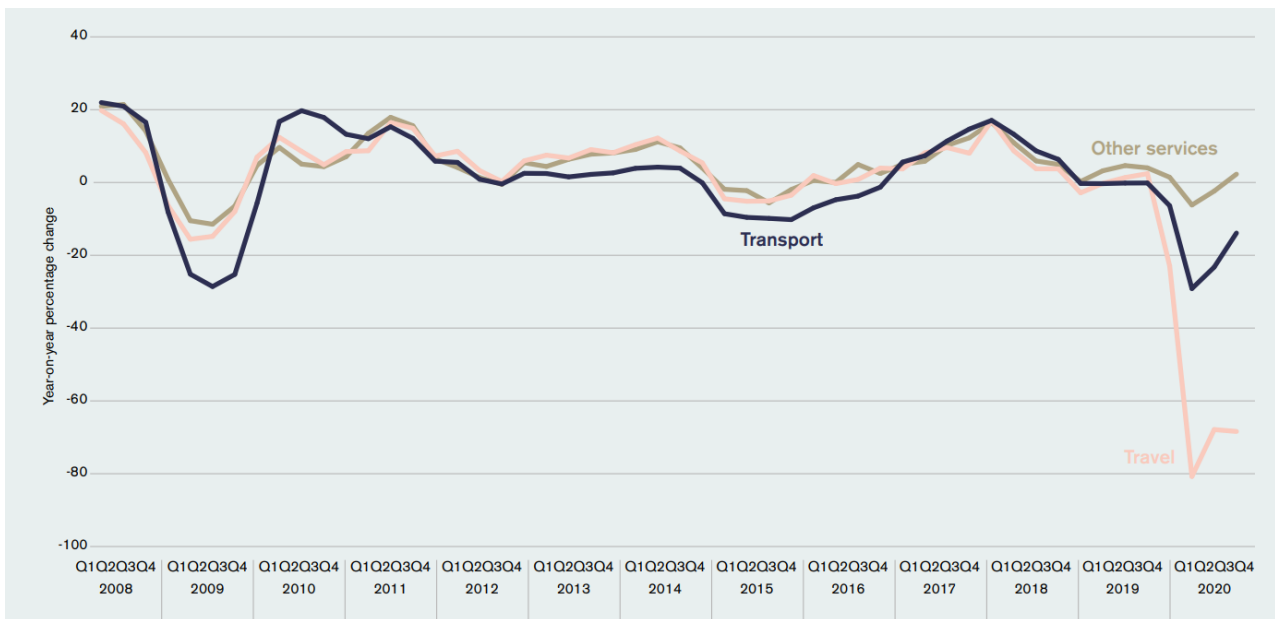

Рис. 1. Глобальна торгівля комерційними послугами за 2008-2020 рр., %

Джерело: [2]

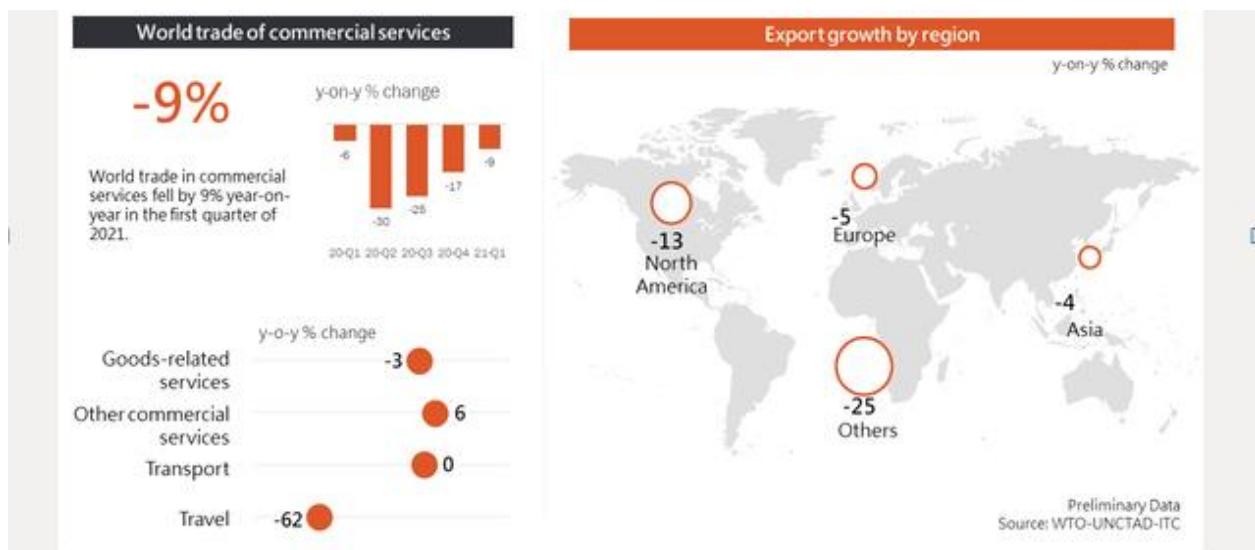

Рис. 2. Глобальна торгівля комерційними послугами, 2021 р.

Джерело: [2]

Щодо глобальної торгівлі товарами, то тут спостерігається її повільне відновлення після значного впливу пандемії COVID-19. На початку 2020 року країни зіткнулися з економічними проблемами, викликаними спалахом коронавірусу, і це безпосередньо вплинуло на глобальні міжнародні поставки. Протягом 2020-2022 років члени СОТ зосередили свої сили на подоланні імперфекцій, пов'язаних з пандемією COVID-19, шляхом посилення координації та співпраці на міжнародному рівні (рис. 3).

Очікується, що світова торгівля продовжить зростати протягом 2022-2023 років. Попередні дані за перше півріччя 2021 року вказують на збільшення вартості торгівлі товарами приблизно на 30 % порівняно з 2020 роком, і приблизно на 15 % порівняно з 2019 роком. Міжнародні організації прогнозують подальше відновлення торгівлі протягом другої половини 2022 року. Загалом, станом на 2021 рік вартість світової торгівлі приблизно на 20 % і 28 % вище, ніж у 2019 і 2020 роках відповідно [3].

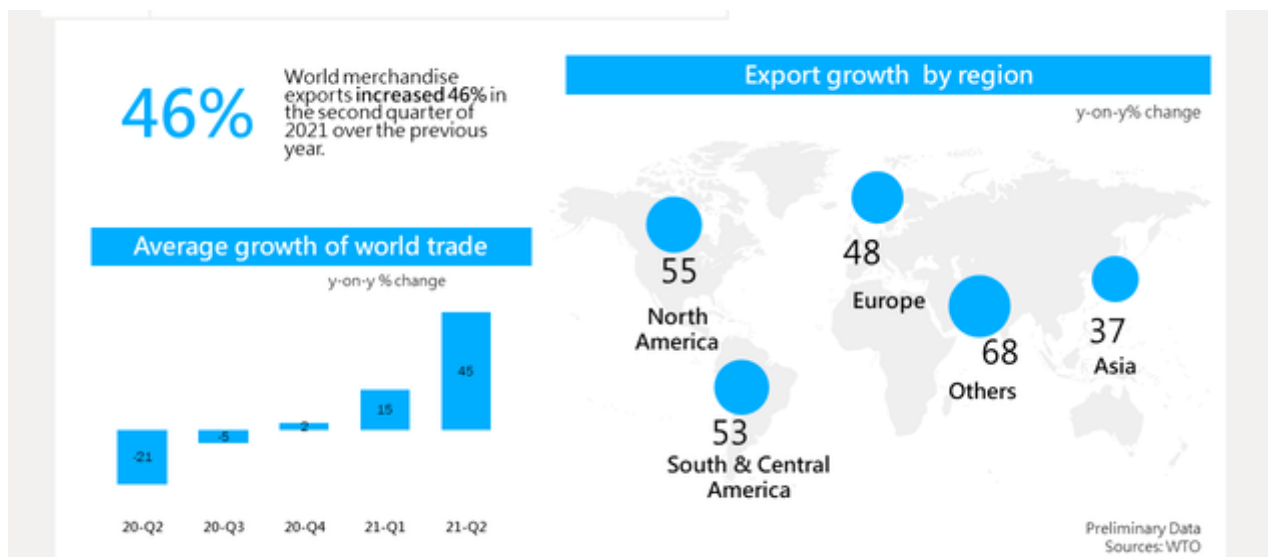

Рис. 3. Глобальна торгівля товарами, 2021 р.

Джерело: [3]

Враховуючи імперфекції глобальної торгівлі, особливо після пандемії COVID-19, країни почали активно впроваджувати заходи для її покращення: з одного боку, вони знизили або скасували імпорتنі мита на певні товари, а з іншого – обмежили або заборонили експорт «критичних» товарів.

В середньому структура глобальної торгівлі на 2020 рік демонструвала певну неоднорідність між країнами. Цей показник знизився в усіх країнах, крім кількох, але величина його падіння була різною. Наприклад, до 2020 року багато країн Східної Азії мали відносно кращі показники, а моделі торгівлі в Африці були дуже неоднорідними. Хоча вартість міжнародної торгівлі знизилася у більшості країн Південної Африки, проте показники торгівлі зросли в кількох країнах, особливо в регіоні Західної Африки [4].

Відмінності також існують у Східній Азії та Тихоокеанському регіоні, і не всі країни Латинської Америки спостерігали двозначне падіння торгівлі протягом перших дев'яти місяців 2020 року. Тенденції глобальної торгівлі деяких із найбільших торговельних країн світу також ілюструють масштаб падіння у цьому показнику через пандемію COVID-19. Для більшості найбільш розвинутих країн місяцями з найрізкішим падінням були квітень і травень 2020 року.

Повільне відновлення відбулося в липні та серпні 2020 року з подальшим покращенням у вересні, коли торгівля в деяких країнах відновилася до річного зростання. Важливо те, що торговельна політика Китаю помітно відрізнялася від інших країн. Економіка Китаю першою постраждала від COVID-19, і після зниження показників в перші місяці пандемії китайський експорт стабілізувався лише в другому кварталі 2020 року, а потім різко відновився в третьому кварталі з річним зростанням майже на 10 % в місяць. Щодо імпорту, то попит Китаю на імпорتنу продукцію також відновився, але менше, ніж експорт.

Процес відновлення сповільнився у багатьох інших розвинутих країнах, у деяких з яких у вересні 2020 року все ще було зафіксовано двозначне падіння показників торговельного балансу. Наприклад, імпорт та експорт залишилися значно нижчими за рівень 2019 року для Бразилії, Індії, Японії та ін. З іншого боку, є ознаки швидкого відновлення в показниках Європейського Союзу, Республіки Корея та Південної Африки.

Незважаючи на те, що не в усіх країнах світу економічне відновлення йде запланованими темпами, є певні прогнози на позитивне завершення цього процесу в майбутньому (рис. 4).

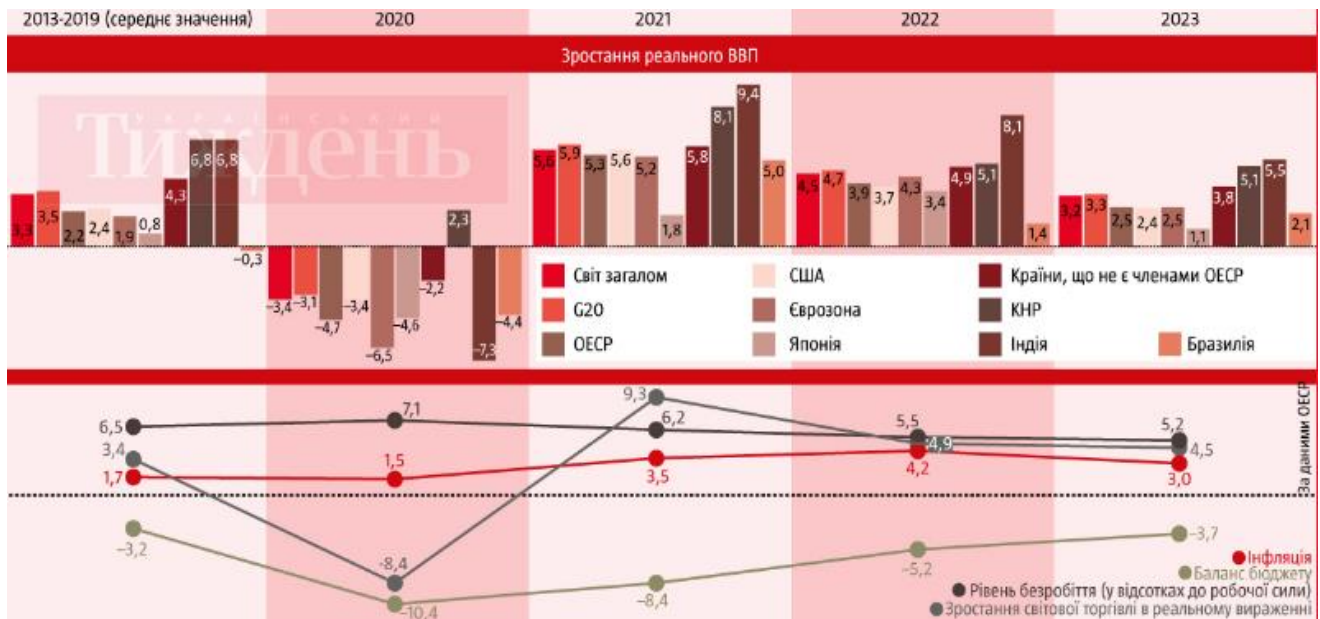

Рис. 4. Динаміка економічних показників окремих країн світу, 2013-2023 рр.
Джерело: [7]

Хоча глобальна торгівля сповільнювалася ще до пандемії COVID-19, експорт товарів у номінальному вираженні в доларах США скоротився на 21 % у другому кварталі 2020 року порівняно з попереднім роком, тоді як експорт комерційних послуг скоротився на 30 %. До середини жовтня 2020 року країни G20 запровадили понад 400 заходів підтримки у відповідь на пандемію. Але на тлі коронавірусної кризи світова торгівля в 2020 році, за прогнозами СОТ, знизилася на 9,2 %. Одним із суттєвих факторів ризику є посилення політики протекціонізму, що зможе призвести до суттєвих змін в структурі торгівлі як розвинутих країн, так і країн, що розвиваються [5].

5. Висновки та перспективи подальших досліджень в даному напрямку.

Підсумовуючи вищесказане, однією з причин імперфекцій глобальної торгівлі може бути те, що країни, що розвиваються, як правило, більш чутливі та менш диверсифіковані, ніж розвинені країни. Вплив пандемії COVID-19 на їхню нестабільну економіку був глибшим, що підтверджено річними звітами. Більше того, відновлення глобальної торгівлі значною мірою сприяло розвитку глобальних ланцюгів створення вартості, пов'язаних із розвиненими економіками та країнами, що розвиваються, причому темпи відновлення торгівлі в менш розвинутих країнах нижчі за середні світові показники.

Глобальній економіці необхідне комплексне та потужне відновлення світової торгівлі. Але це не повинно перекреслювати той факт, що експорт з багатьох менших і бідніших країн залишається значно нижчим за рівень до пандемії COVID-19. Оскільки тенденції експорту, як правило, є ідеальними індикаторами економічної діяльності, і багато з цих країн збільшують експорт, щоб підтримати свою економіку та процеси її розвитку, тому досить повільне відновлення експорту в країнах, що розвиваються є глобальною проблемою [6]. Перспективами подальших досліджень є необхідність

глибокого вивчення імперфекцій та сучасних глобальних трендів торгівлі, задля комплексного та потужного відновлення глобальної торгівлі в умовах посилення глобальних викликів.

Author details (in English)

IMPERFECTIONS OF GLOBAL TRADE

Anastasiya VIRKOVSKA

West Ukrainian National University,
Lvivska street, 11, Ternopil city, 46000, Ukraine

e-mail: aassya10@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0723-5772>

Abstract. *The article examines the imperfections and current trends in global trade, namely: the widening of the gap between developed and developing countries due to the new financial capabilities of countries that issue reserve currencies; certain changes in geopolitical rivalry and protectionism; the transformation of biotechnologies into the main driver of economic growth, processes of strengthening the liberalization of global trade, which is connected, on the one hand, with an increase in the number of WTO members, and on the other - with the expansion of regional integration associations, which strengthen their economic influence through the creation of free trade zones with individual countries and integration associations, which will also leave a certain mark on the development of global trade in the future. The article also examines the volume of export and import of goods and services, as well as its changes after the COVID-19 pandemic. Nowadays, global trade is developing under the influence of such factors as the scientific and technological revolution, the international division of labor, internationalization, the activities of transnational companies, etc. As a result of its development, such trends as: increasing the value and importance of information appeared. Also, under the influence of the 4.0 revolution, issues of the quality of goods and services become very relevant, because there is fierce competition between countries, industries and firms at the global level, which is caused by the main trends, namely: technology transfer, cooperation between countries, liberalization of cross-border movement, increased dynamism of global processes, strengthening the role of online trade. One of the factors of modern international economic relations is the integration between the economies of different countries, which in crisis situations leads to the strengthening of the consequences of trade. The modern trend of global trade is the existence of bilateral relations, that is, a large number of countries that export goods to any country can import goods from the same country. The sale of goods and services on the global market is actively influenced not only by economic and political factors, but also by unforeseen circumstances, such as the COVID-19 pandemic.*

Key words: *globalization, imperfections of global trade, export, import, global market of goods and services, COVID-19 pandemic.*

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at

<http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22vadiht.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Virkovska, A. (2022) Imperfections of global trade. Socio-Economic Problems and the State (electronic journal), Vol. 27, no. 2, pp. 107-114. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22vadiht.pdf>

Використана література:

1. Five major current trends in foreign trade. URL: <https://www.yourarticlelibrary.com/foreign-trade/5-major-current-trends-in-foreign-trade/5896>

2. Trade in commercial services 2021. URL: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/latest_trends_e.htm
3. Trade trends to watch in 2021. URL: <https://www.dentons.com/en/insights/newsletters/2021/january/19/global-regulatory-trends-to-watch/dentons-pick-of-canadian-regulatory-trends-to-watch-in-2021/trade-trends-2021>
4. Trade map. URL: <https://www.trademap.org/Index.aspx>
5. Latest trade trends. URL: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/latest_trends_e.htm
6. International trade is back, but not for all. URL: <https://unctad.org/news/international-trade-back-not-all>
7. Юлдашев Р. Сподіваючись на відновлення. Куди прямує глобальна економіка URL: <https://tyzhden.ua/Economics/254192>

References

1. Five major current trends in foreign trade. URL: <https://www.yourarticlelibrary.com/foreign-trade/5-major-current-trends-in-foreign-trade/5896>
2. Trade in commercial services 2021. URL: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/latest_trends_e.htm
3. Trade trends to watch in 2021. URL: <https://www.dentons.com/en/insights/newsletters/2021/january/19/global-regulatory-trends-to-watch/dentons-pick-of-canadian-regulatory-trends-to-watch-in-2021/trade-trends-2021>
4. Trade map. URL: <https://www.trademap.org/Index.aspx>
5. Latest trade trends. URL: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/latest_trends_e.htm
6. International trade is back, but not for all. URL: <https://unctad.org/news/international-trade-back-not-all>
7. Yuldashev, R. Spodivaiuchys na vidnovlennia. Kudy priamuie hlobalna ekonomika [Hoping for recovery. Where is the global economy headed?] URL: <https://tyzhden.ua/Economics/254192>

© 2022 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.
 This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.
 You are free to:
 Share — copy and redistribute the material in any medium or format
 Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.
 The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.
 Under the following terms:
 Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.
 You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.
 No additional restrictions
 You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Puluj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

